

Ajuntament de Castellar del Vallès

Actualitat

Els portaveus municipals, en un moment de la visita que s'ha dut a terme avui a l'edifici de Cal Gorina. Els portaveus municipals, en un moment de la visita que s'ha dut a terme avui a l'edifici de Cal Gorina.

L'Ajuntament compra Cal Gorina per tal de preservar aquest edifici històric i destinar-lo a ús públic

Dimarts 12 de desembre de 2023

L'immoble, que es troba en mal estat de conservació, serà objecte d'una valoració per part dels serveis tècnics municipals per tal de determinar quines actuacions urgents s'hi han de fer per garantir-ne la seguretat

Al llarg del 2024 el consistori iniciarà també un procés de participació ciutadana per definir-ne els usos conjuntament amb la població

L'Ajuntament de Castellar del Vallès formalitzarà aquesta mateixa setmana la compra de Cal Gorina. L'edifici, situat en els números 6 i 8 del carrer del Centre, està inclòs en el Pla Especial del Catàleg de Béns a Protegir. D'aquesta manera el consistori adquireix un equipament situat estratègicament al nucli antic per destinar-lo a l'ús ciutadà. Alhora garanteix la preservació d'un immoble que té un alt valor patrimonial però que en l'actualitat presenta un estat de conservació molt precari.

És per aquest motiu que el consistori s'ha plantejat en primer lloc dur a terme una valoració tècnica de l'estat de l'edifici per concretar les actuacions urgents que s'hi han de realitzar per tal de garantir-ne la seguretat. En aquest sentit, Cal Gorina requereix, abans de destinar-lo a equipament d'ús públic, d'una reforma integral. Així, caldrà incidir en el reforç dels elements estructurals, renovar-ne la coberta, la façana i els tancaments i reparar-ne el paviment interior, entre d'altres.

Per tal de definir-ne els seus usos, l'Ajuntament ha anunciat que l'any 2024 s'iniciarà un procés de participació ciutadana. La intenció és que, fruit d'aquesta reflexió reposada, es pugui idear conjuntament amb el veïnat i el teixit associatiu quina n'ha de ser la finalitat. L'objectiu és que es puguin satisfer necessitats de tipus social, cultural, educatiu, lúdic i/o cívic.

Descripció i història

L'antiga masia de Cal Gorina es troba ubicada en una finca qualificada com a zona residencial de nucli antic segons el Pla d'Ordenació Urbanística Municipal vigent. L'edifici té els seus orígens a l'època medieval, tot i que va ser objecte de diverses ampliacions i reformes durant el segle XIX. Es troba situat en una parcel·la amb façana principal al carrer del Centre i que limita també amb el passeig de Tolrà i la plaça Major.

L'immoble, de grans dimensions, té una superfície construïda de 1.000 metres quadrats i es troba sobre una finca que ocupa uns 700 metres quadrats. Consta de planta baixa i dos pisos i disposa també d'una torre miranda a la coberta, de planta rectangular, visible des de molts punts de Castellar. Aquest element singular compta amb finestres a cada costat amb forma d'arc apuntat i amb vitralls de colors, a més d'una barana de balustres ceràmics. L'edifici té a més un pati posterior amb accés des del passeig de Tolrà i que també dona a la plaça Major.

El Pla Especial del Catàleg estableix que cal protegir-ne la volumetria i l'aspecte exterior de l'edifici. Aquest document també determina que qualsevol reforma o actuació que s'hi porti a terme ha de ser respectuosa amb els valors essencials de la construcció original. També en destaca el jardí com a element de qualitat paisatgística de l'entorn i que, per tant, té un potencial elevat per al seu aprofitament social. A més, la finca està inclosa dins d'una àrea d'expectativa arqueològica.

Pel que fa als seus orígens històrics, cal destacar que la masia també va ser coneguda anteriorment com a Can Boadella, nom dels seus antics propietaris. Menys coneguda és la denominació de Mas de Les Fàbregues, segons documentació escrita del segle XIII. Cap a la dècada de 1370 va canviar el nom pel de Boadella, just quan s'hi va establir definitivament un fill de la família propietària del mas Boadella de la parròquia de Sant Julià d'Altura.

Una de les referències més antigues dels Boadella data de l'any 1468, quan Joan Boadella va jurar en un document que el mas estava sota el domini directe i l'alou de Guerau de Clasquerí, senyor del Castell i del terme de Castellar.

Diverses de les fonts escrites entre els segles XIII i XVIII que es coneixen sobre Can Boadella i Can Torres (Mas Mir), la masia veïna, fan referència al subministrament d'aigua procedent del torrent de Canyelles. A més, la família Boadella ha estat present al llarg de la història del municipi i bon testimoni n'és l'alcaldia sustentada per diversos dels seus membres: Berenguer de Buadella (1437), Jaume Boadella (1779) i Miquel Boadella (1883).

A principis del segle XX, la propietat d'aquesta masia va canviar de mans i va passar a ser propietat de la família Gorina. Durant aquesta època, el subministrament d'aigua procedent de Canyelles continua sent fonamental per a la masia, com reflecteix la construcció d'un sistema de distribució d'aquesta aigua per vendre-la i distribuir-la a una part de la població.

Aquest sistema, que podria haver començat a funcionar cap als anys 1915-1920, facilitava aigua a habitatges del carrer de Sant Pere d'Ullastre, que havien de pagar-se mensualment a casa del propietari Santiago Gorina. Actualment, dins el recinte de Cal Gorina es conserva un dipòsit i una torre, testimonis d'aquest sistema hidràulic.

Santiago Gorina fou alcalde del municipi entre 1925 i 1929, durant la dictadura de Primo de Rivera, i també durant els mesos d'abril i maig de 1939, pocs mesos després de la fi de la Guerra Civil i de l'inici de la dictadura del general Franco. Cal destacar també que, durant la Guerra Civil, Cal Gorina va ser confiscat i es va convertir en l'espai de l'agrupació local de la Federació Anarquista Ibèrica.

Des de llavors l'edifici ha tingut diversos usos privats (com a habitatge particular, despatx professional d'arquitectes, entre d'altres). L'any 2011 Cal Gorina es va

llogar com a seu de l'agrupació política L'Altraveu. Fins al març de 2021, també va albergar l'entitat del mateix nom de l'edifici, Cal Gorina, nascuda el 2012.

En els darrers dos anys l'edifici ha estat tancat i ha patit una situació de degradació com a conseqüència d'una ocupació il·legal.

Estratègia d'adquisició i compra de terrenys

La compra de Cal Gorina, que suposa una inversió d'un milió d'euros, obeeix a una estratègia que l'equip de govern va anunciar a principi del mandat de compra de patrimoni per al seu ús públic. La finalitat és doble: d'una banda, recuperar edificis de valor patrimonial en desús; i de l'altra, comptar amb terrenys que permetin disposar de noves reserves de sòl per a la construcció d'habitatge protegit en un futur, en alguns de les quals s'hi podran habilitar provisionalment aparcaments dissuasius de vehicles.

De fet, aquesta no és l'única adquisició que el consistori formalitzarà aquesta setmana. Aquests dies també es concretarà la compra de tres finques més:

- els terrenys de l'antiga fàbrica Pascuet, situada entre els carrers de les Llagostes i de Girbau i Homet i que en l'actualitat es troba en procés d'enderrocament;
- l'aparcament de l'anomenada "plaça de toros", situat a l'interior de l'illa que formen els carrers de Puigvert i Santiago Rusiñol, l'avinguda de Sant Esteve i la carretera de Sentmenat, i que fins ara també es trobava en mans privades;
- i finalment, el solar de l'antiga subestació elèctrica localitzada a la carretera de Sentmenat, 112, entre els carrers de Santiago Rusiñol i Mestre Pla.

Antiga fàbrica Pascuet (carrer de les Llagostes). L'antiga fàbrica Pascuet data de l'any 1960 i ocupa una superfície de prop de 2.000 metres quadrats. Una vegada finalitzada la demolició de les naus, s'hi actuarà per habilitar unes 70 places d'aparcament dissuasiu en aquest sector de la població. El seu preu de compra s'ha fixat en un milió d'euros.

Aparcament de la "plaça de toros" i solar del carrer de l'Escorxador.

L'adquisició del solar de 1.800 metres quadrats situat entre els carrers de Puigvert i Santiago Rusiñol permetrà consolidar l'ús d'aparcament lliure que aquest espai ja té des de fa molts anys. Cal recordar que aquest pàrquing està situat en un entorn dominat per edificacions dels anys 70 que no disposen de garatges.

En aquest cas l'operació, valorada en 729.000 euros, està lligada urbanísticament a un Pla especial que conté també de manera discontinua el solar del carrer de l'Escorxador on es troben els antics dipòsits d'aigua dels Regants de Canyelles, en l'actualitat en desús. L'Ajuntament mantindrà la propietat d'aquest segon solar, on està previst que també s'hi habiliti provisionalment un aparcament dissuasiu per al sector nord del nucli antic, amb capacitat per a unes 40 places d'aparcament.

Així doncs, el consistori té previst generar 110 places noves d'aparcament lliure en punts perifèrics que se sumaran a les 150 que a principi d'any es van crear a les rondes de Llevant i Tolosa. Seran en total 260 places de pàrquing gratuïtes situades en diversos extrems del municipi i creades per dissuadir de l'ús del vehicle al centre urbà de la vila.

Antiga subestació elèctrica (carretera de Sentmenat, 112). Aquesta finca té una superfície total de 775 metres quadrats i s'ha adquirit a Edistribución Redes Digitales SL per un import de 700.000 euros. Aquest espai es podrà destinar en un futur a la construcció d'un total de 22 habitatges, dels quals un mínim de 14 podran tenir algun tipus de protecció.

Cal recordar que el consistori va aprovar definitivament en el Ple del passat mes de setembre una modificació pressupostària per tal de destinar una part del romanents del darrer exercici pressupostari a adquisicions de finques i immobles d'interès municipal. Per tant, les quatre operacions no suposaran un increment de l'endeutament municipal.

Ajuntament de Castellar del Vallès · Passeig Tolrà, 1 | 08211 Castellar del Vallès |
Tel. 93 714 40 40